

národní
úložiště
šedé
literatury

Legislativní opatření namířená proti extremismu ve vybraných zemích

Veselá, Hana; Pulda, Jan
2010

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-174857>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 28.09.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní [nusl.cz](http://www.nusl.cz) .

LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ NAMÍŘENÁ PROTI EXTREMISMU VE VYBRANÝCH ZEMÍCH

Mgr. et Mgr. Hana Veselá
JUDr. Jan Pulda, LL.M

Studie č. 5.296
červen 2010

Obsah:

OPATŘENÍ PROTI EXTREMISMU (MGR. ET MGR. HANA VESELÁ)	2
OPATŘENÍ PROTI EXTREMISMU VE VYBRANÝCH ZEMÍCH	4
NĚMECKO (MGR. ET MGR. HANA VESELÁ)	4
I. Jednotlivé složky extremistického spektra	4
II. Právní instituty, zakotvené v německém právním řádu	6
RAKOUSKO (MGR. ET MGR. HANA VESELÁ)	8
I. Jednotlivé složky extremistického spektra	8
II. Právní instituty, zakotvené v rakouském právním řádu	9
FRANCIE (JUDR. JAN PULDA, LL.M.)	11
I. Jednotlivé složky extremistického spektra	11
II. Právní instituty, zakotvené ve francouzském právním řádu vydaná v souvislosti s bojem proti terorismu a extremismu	13
SPOJENÉ STÁTY (JUDR. JAN PULDA, LL.M.)	15
I. Jednotlivé složky extremistického spektra	15
II. Právní instituty a opatření, zakotvené v právním řádu Spojených států vydaná v souvislosti s bojem proti terorismu a extremismu	18
PRAMENY	21

Opatření proti extremismu

Pojem extremismus je nejednoznačný. Obecně je definován jako výrazné odchýlení se od obecně uznávaných a ve své době přijímaných norem. Sociologie extremismus vymezuje jako „souhrn určitých sociálně patologických jevů, vytvářených více či méně organizovanými skupinami osob a příznivci těchto skupin, s dominujícím odmítáním základních hodnot, norem a způsobů chování platných v aktuální společnosti. V politice se tímto pojmem označuje krajně radikální nebo výstřední postoj“.¹ Často je rozlišován tzv. pravicově extremistický směr (např. neonacisticky, fašisticky a nacionalisticky orientované skupiny) a levicově extremistický směr (nacionalistické skupiny, nebolševické skupiny a organizace a anarchoautonomní skupiny). V právu oproti tomu není pojem extremismus nijak definován.

Ministerstvo vnitra ČR definuje extremismus jako protiprávní činnost vycházející z ideových pohnutek, která je namířena proti základním lidským právům a svobodám, demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti státu. Definice policejní praxe pokládá za extremismus „verbální, grafické, fyzické a jiné aktivity, spojené zpravidla s vyhraněným ideologickým nebo jiným kontextem, které vyvíjejí jednotlivci nebo skupiny osob s názory výrazně vybočujícími z všeobecně uznávaných společenských norem, se zřetelnými prvky netolerance, zejména rasové, národnostní, náboženské nebo jiné obdobné nesnášenlivosti, a které útočí proti demokratickým principům, společenskému uspořádání, životu, zdraví, majetku nebo veřejnému pořádku“.²

Vymezení extremismu se věnuje také řada dokumentů Rady Evropy³ a řada usnesení Evropského parlamentu.⁴

¹ Chmelík, J., Extremismus s jeho právní a sociologické aspekty. Praha: Nakladatelství Linde, 2001, s. 7

² Závazný pokyn policejního prezidenta č. 70/1999 Sb., kterým se upravuje činnost příslušníků Policie ČR na úseku boje proti extremistické kriminalitě.

³ Např. Threat posed to democracy by extremist parties and movements in Europe, in: <http://assembly.coe.int/Main.asp?link=http://assembly.coe.int/Documents/WorkingDocs/doc03/EDOC9890.htm>, Fight against extremism: achievements, deficiencies and failures, in: <http://assembly.coe.int/Documents/WorkingDocs/Doc08/EDOC11515.pdf>, Resolution 1344 (2003) - Threat posed to democracy by extremist parties and movements in Europe, in: <http://assembly.coe.int/Documents/AdoptedText/ta03/ERES1344.htm>

Poslední dobou se stává stále aktuálnějším problémem kriminalita s extremistickým podtextem, která je dle Závazného pokynu policejního prezidenta České republiky č. 100 ze dne 6. června 2002 definována jako „souhrn verbálních, grafických, fyzických a jiných aktivit zpravidla s ideologickým kontextem, vyvíjených jedincem nebo skupinou osob, zaměřených obecně na narušování veřejného zájmu, napadání osob nebo poškozování předem zvolených objektů. Toto jednání dále naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu či přestupku“.

Mezinárodní nástroje pro lidská práva zakazují diskriminaci založenou na rasovém a etnickém původu. Patří sem zejména Všeobecná deklarace lidských práv, která však není právně závazná. Nejdůležitějšími právně závaznými smlouvami v této oblasti jsou Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Mezinárodní pakt o ekonomických, sociálních a kulturních právech, včetně jejich opčních protokolů. Další nástroje najdeme v Mezinárodní úmluvě o odstranění všech forem rasové diskriminace, Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen, Úmluvě o zákazu mučení a jiného nelidského a ponižujícího zacházení a v Úmluvě o právech dítěte. Jednotlivé státy vyvíjí mezinárodní spolupráci na úrovni policejních a bezpečnostních sborů a mezinárodních policejních složek, jako je zejména Interpol.

Nástroje Evropské unie k boji proti rasismu, xenofobii a diskriminaci poskytují články 6 a 7 Smlouvy o EU a čl. 67 Smlouvy o fungování Evropské unie, které EU a její členské státy zavazují k dodržování lidských práv a základních svobod a dále Listina základních práv Evropské unie. V roce 2007 byla nařízením Rady (ES) č. 168/2007 zřízena Agentura Evropské unie pro základní práva, která ve stejném roce zveřejnila zprávu o rasismu a xenofobii v členských státech EU. Evropská unie vyvíjí činnost v boji proti rasismu, xenofobii, antisemitismu a homofobii, zejména byly vydány dvě antidiskriminační směrnice – směrnice č. 2000/43/ES, která zavedla zásadu rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, a směrnice č. 2000/78/ES, která stanovila obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání. Evropský soudní dvůr svou rozhodovací činností vytvořil vlastní komunitární systém lidských práv, který je ještě širší než systém vytvořený na základě EULP (viz níže). V rámci Společné zahraniční a bezpečnostní politiky nechává Evropská rada vypracovat Bezpečnostní strategii EU. Tyto dokumenty se zabývají bojem proti extremismu ve spojení s bojem proti terorismu, zejména náboženskému a bojem proti organizovanému zločinu. Při boji proti závažné mezinárodní trestné činnosti v členských státech napomáhají Europol a SIRENE.

Rada Evropy provádí monitoring dodržování lidských práv, zjišťuje nová rizika, které by mohla lidským právům a důstojnosti hrozit a rozvíjí veřejnou informovanost o významu lidských práv. Rada Evropy vyhlásila Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (EULP), kterou podepsaly všechny členské státy Evropské unie a velký počet evropských zemí, které nejsou členy EU. Dne 1. června 2010 vstupuje v platnost protokol č. 14 k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a svobod, který má za cíl zvýšit efektivnost Soudu pro lidská práva. Z další činnosti Rady Evropy v této oblasti je třeba zmínit např. usnesení č. 1344 ze dne 29. září 2003 parlamentního shromáždění Rady Evropy o hrozbách, které pro demokracii představují extremistické strany a hnutí v Evropě.

---

⁴ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 20. února 1997 o rasismu, xenofobii a extrémní pravici, usnesení ze dne 15. června 2006 o nárůstu rasově a homofobně motivovaného násilí v Evropě a postoj Evropského parlamentu ze dne 29. listopadu 2007 o návrhu rámcového rozhodnutí Rady o boji proti určitým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva a usnesení ze dne 27. ledna 2005 o holokaustu, antisemitismu a rasismu.

Jedním z projevů extremismu je **terorismus**, jemuž je v této práci věnován větší prostor zejména v souvislosti s právní úpravou boje proti extremismu ve Spojených státech. V současné době neexistuje univerzální právní úprava, která by na mezinárodní úrovni v jednom dokumentu upravila a sjednotila všechny formy boje proti mezinárodnímu terorismu. V souvislosti s teroristickými útoky 11. září 2001 byla v rámci Evropské unie přijata řada relevantních dokumentů. Prvním z nich je Akční plán Unie proti terorismu. Efektivní spolupráci mezi členskými státy na poli boje s terorismem umožňuje Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi členskými státy EU a směrnice Rady č. 2002/465/SVV o společných vyšetřovacích týmech. Dále sem patří nařízení Rady č. 2580/2001 o zvláštních restriktivních opatřeních namířených proti určitým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu, nařízení Rady č. 467/2001, kterým se zmrazuje majetek určitých osob a skupin, Společný postoj Rady z 27. prosince 2001 o boji proti terorismu a směrnice č. 2002/475/SVV o boji proti terorismu.

Opatření proti extremismu ve vybraných zemích

Německo

I. Jednotlivé složky extremistického spektra⁵

Pravicově extremistické spektrum v Německu má své kořeny hluboko v minulosti. Již v 19. století působila na území německých států řada spolků a organizací, jejichž myšlenky vycházely ze šovinismu, agresivního darwinismu a antisemitismu. Do extrémních rozměrů rozvedl tyto představy ve svém díle *Mein Kampf* Adolf Hitler. Jako pravicové polovojenské organizace působily v Německu v 1. pol. 20. stol. tzv. freikorpsy, které byly poprvé zřízeny v pol. 18 stol. a původně šlo o dobrovolnické milice. Po první světové válce se rekrutovaly z vojáků, kteří se vrátili z fronty a z jejich řad pocházelo několik nacistických vůdců. Dalším příkladem jsou úderné oddíly SA (v orig. Sturmabteilung) a ochranné oddíly SS (v orig. Schutzabteilung). Vedení SA však bylo orientováno mnohem levicověji a odmítalo propojení s některými podnikatelskými kruhy. Poté, co se nacistické špičky spojily s předními průmyslníky, cítili členové těchto oddílů nespokojenost s nenaplněním řady nacistickým vedením původně proklamovaných sociálních požadavků. Rivalita SS a SA využil Hitler v tzv. noci dlouhých nožů.

Současná pravicová politická scéna je poměrně heterogenní. Skládá se z pravicově extremistických stran, spolků, organizací a sdružení. Pojem pravicový extremismus (v orig. **rechtsextremismus**) zahrnuje všechny fašistické, neonacistické a ultra nacionalistické politické ideologie, politická hnutí, politické strany a jejich aktivity. Patří sem zejména Nacionálně demokratická strana Německa (NPD) (v orig. National demokratische Partei), Německá lidová unie (DVU) (v orig. Deutsche Volksunion) a Republikáni (REP) (v orig. Die Republikaner). Nejvýznamnější pravicově extremistickou politickou stranou je NPD, která dříve doplnila svou členskou základnu z řad skinheads. Spolková rada, vláda, i sněm se tuto stranu pokusily několikrát bez úspěchu zakázat.

Neonacisté působí ve všech spolkových zemích. Německé ultrapravicové podzemí má na svědomí násilné trestné činy proti jednotlivcům, i proti národnostním skupinám, včetně brutálních fyzických útoků a žhářství. Časté jsou také delikty z oblasti související s propagandou nebo propagací. V roce 2001 například proběhlo v Německu „vyšetřování obchodu s hudební produkcí neonacistického zaměření, s odznaky a se součástmi oděvu v

⁵ Podrobněji viz. dokument ministerstva vnitra, Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2001, Extremistická scéna ve středoevropském geopolitickém prostoru.

nacistickém stylu, který je v Německu zakázán.“⁶ Dle vyjádření Spolkového kriminálního úřadu z roku 2007 dochází k nárůstu neonacismu, např. v roce 2006 bylo spácháno o jednu pětinu více pravicově extremistických trestných činů a přestupků než tomu bylo v roce 2005.⁷

Z historie **krajní levice** lze zmínit pokus o převrat marxistických vůdců Rosy Luxemburgové a Karla Liebknechta. Povstání tzv. Svazu Spartakovců bylo vládou sociálních demokratů potlačeno. Během období tzv. Výmarské republiky byly střety komunistů s nacisty na denním pořádku. Němečtí komunisté se však dopustily kardinální chyby tím, že podcenily Národně socialistickou německou dělnickou stranu (NSDAP) (v orig. Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei) a za svého hlavního protivníka pokládali sociální demokraty a jejich vládu prohlásili za fašistickou. Od třicátých let byla levice tvrdě perzekuována a na politickou scénu se vrátila až po druhé světové válce.

Dnes se do levicového extremistického spektra řadí násilně orientované anarchistické a anarchoautonomní skupiny, a dále marxisticko - leninské, trockistické a jiné revolučně marxistické skupiny. V červnu 2001 dospěl Spolkový úřad na ochranu ústavy k názoru, že ve Straně demokratického socialismu (PDS) (v orig. Partei des demokratischen Sozialismus) existují extremistické tendence, a to i přes četná prohlášení jejích představitelů o příklonu strany k sociálně demokratickým hodnotám. Podle studie Občanského institutu „PDS zachovává stejně jako pravicově extremistické strany antiizraelský, antiamerický, nacionalisticky neutralistický kurs.“⁸ Kromě PDS jsou na území Spolkové republiky Německo aktivní také různé autonomní a tzv. antiimperialistické organizace. Levicoví extremisté páchají násilné trestné činy např. v souvislosti s kampaní proti jaderné energetice a v souvislosti s antiglobalizačními aktivitami.

V červnu 2001 Spolkové ministerstvo vnitra zveřejnilo studii, která došla k závěru, že „v podstatě všechny esoterické společnosti, skupiny a organizace dnešního Německa vycházejí z tradic převzatých od podobných spolků, které působily již za nacismu.“⁹ Politicky jsou orientovány především rasisticky a antisemitsky. Obdobným způsobem tato studie vyhodnotila zaměření německou větev Scientologické církve. Ta podle této studie hlásá teorii „o nevině nacistického Německa, vehnaného do války v důsledku štvání židovského tisku.“¹⁰ V poslední době se také projevují sílící **protiislámské tendence**.

Národní programy boje proti extremismu

V Německu od ledna roku 2007 do konce roku 2010 běží zemské a spolkové programy proti některým formám extremismu, zejména proti projevům rasismu.

Program země Berlín VIELFALT TUT GUT. Jugend für Vielfalt, Toleranz und Demokratie (BMFSFJ) má především pedagogickou a preventivní funkci, má posílit toleranci mladých lidí. Dalším podobným programem je „respectABel - Aktion Berlin“, který si také klade za cíl posílit toleranci vůči židovským občanům. Dopad těchto programů bude zhodnocen koncem roku 2010.¹¹

⁶ Tamtéž, c. d.

⁷ Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2006, Extremistická scéna ve středoevropském geopolitickém prostoru

⁸ Bergsdorf, H., Extremisté bez masky, studie Občanského institutu

⁹ Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2001, Extremistická scéna ve středoevropském geopolitickém prostoru.

¹⁰ Tamtéž, c.d.

¹¹ http://www.vielfalt-tut-gut.de/content/index_ger.html

II. Právní instituty, zakotvené v německém právním řádu

Institut ztráty práv k politickému boji - „německý unikát“

Otázku, jak postupovat proti osobám, které chtějí bojovat proti demokratickému zřízení, řeší čl. 18 německé ústavy (v orig. Grundgesetz):

Kdo svobodu projevu, obzvláště svobodu tisku (čl. 5 odst. 1), svobodu učení (čl. 5 odst. 3), svobodu shromažďování (čl. 8), svobodu sdružování (čl. 9), listovní a poštovní tajemství (čl. 10), vlastnictví (čl. 14) nebo azylové právo (čl. 16a) zneužije k boji proti svobodnému demokratickému zřízení, ztrácí tato práva. Ztrátu a její rozsah určí Spolkový ústavní soud.

Německá ústava dovoluje svobodný projev, jen pokud jím není sama ohrožena. Ke ztrátě práv nedochází přímo ze zákona, ale prostřednictvím řízení před Spolkovým ústavním soudem. Rozhodnutí Spolkového ústavního soudu je konstitutivní.

Ustanovení čl. 18 je často předmětem kritiky, neuvažuje se však o jeho zrušení a jeho aktuálnost vzrůstá zejména v souvislosti s bojem proti terorismu. Zatím bylo využito jen třikrát – z toho naposled v roce 1992 proti dvěma pravicovým extremistům, ani jednou se však nepodařilo jej aplikovat (případy skončily ještě v předběžném projednání).

Spolkové země mohou mít obdobné ustanovení ve svých vlastních ústavách, s výjimkou Berlína však žádná spolkové země takové ustanovení v ústavě nemá. Dle čl. 37 Ústavy Berlína (v orig. Verfassung von Berlin) se nemůže dovolávat svobody projevu, shromažďování a sdružování osoba, která napadá nebo ohrožuje základní práva.

Subjektem je každý, kdo může být nositelem práv v čl. 18 vyjmenovaných, jak fyzické, tak právnické osoby. Ztráta práv znamená odejmutí práv jednotlivci, tj. jejich nositel se jich nesmí dovolat. Tuto záruku ztrácí prostřednictvím Spolkového ústavního soudu. Možnost ztráty práv se dle teorie vztahuje i na volební právo, i když není v čl. 18 výslovně uvedeno.¹²

Obdobně působí ustanovení čl. 21. odst. 2, které nepostihuje jednotlivce, ale politickou stranu, která vyvíjí antidemokratickou činnost. Ačkoliv obě ustanovení (tj. čl. 18 a čl. 21 odst. 2) vyjadřují stejný princip - vůli k obraně proti antidemokratickým aktivitám, jsou na sobě navzájem nezávislá.

Osobu postiženou podle čl. 18 je možné dále postihovat, jen pokud její jednání naplnilo další samostatné skutkové podstaty jiných deliktů.

Řízení o návrhu vyslovení ztráty práv

Návrh k Spolkovému ústavnímu soudu musí být podán aktivně legitimovaným subjektem, kterým je Spolkový sněm, Spolková vláda a zemská vláda. S podáním návrhu musí souhlasit nadpoloviční většina přítomných poslanců Spolkového sněmu.¹³ Spolková rada rozhoduje o podání návrhu prostou většinou a zemské vlády rozhodují podle svých jednacích řádů.

Jakmile je návrh shledán přípustným a řádně odůvodněným, může Spolkový ústavní soud přistoupit k opatřením, která připouští trestní řád (v orig. Strafprozessordnung - StPO), jako je např. zabavení pošty žalovanému (§ 99 StPO) nebo domovní prohlídka (§ 102 StPO).

Pokud Spolkový ústavní soud shledá návrh vyslovení ztráty práv odůvodněným, ve svém rozhodnutí stanoví, která základní práva obžalovaný ztrácí. Ztráta práv může být určena časovým obdobím, nejméně však jeden rok.¹⁴

¹² Černý, s. 196-202.

¹³ Řízením před Spolkovým ústavním soudem je upraveno v v § 36 –41 Bundesverfassungsgerichtsgesetz - BverfGG.

¹⁴ Podrobněji k tomuto institutu viz. Černý.

Zákaz politické strany

Zakázat politickou stranu, která vyvíjí antidemokratickou činnost, umožňuje čl. 21 odst. 2 německé ústavy:

Strany, které podle svých cílů nebo chování svých přívrženců směřují k poškození svobodného demokratického zřízení nebo k jeho odstranění nebo ohrožují existenci Spolkové republiky Německo, jsou protiústavní. O protiústavnosti rozhoduje Spolkový ústavní soud.

Tento článek, podobně jako článek 18, má působit preventivně. Ustanovení se použije, pokud jednání strany plánovitě směřuje k poškození nebo zničení svobodného demokratického zřízení, tj. poškození strukturálních principů na kterých německá ústava stojí. O protiústavnosti politické strany rozhoduje výlučně Spolkový ústavní soud a toto rozhodnutí je konstitutivní.¹⁵

Kriminalita s extremistickým podtextem

Německý trestní zákon (v orig. Strafgesetzbuch – StGB) upravuje řadu trestných činů, které mají extremistický podtext. Patří sem zejména **podněcování nenávisti lidu** (§130). Pachatel, který svým jednáním, schopným rušit veřejný pořádek, podněcuje k nenávisti proti části obyvatel nebo vyzývá k násilí nebo svévoli, nebo útočí na lidskou důstojnost jiných tak, že hanobí část obyvatelstva, zlovolně jím opovrhuje nebo ho pomlouvá, bude potrestán odnětím svobody od tří měsíců do pěti let. Pokud je tak učiněno publikací nebo rozhlasovým či televizním vysíláním, hrozí peněžitý trest nebo trest odnětí svobody až na tři roky.

Trestné je rovněž **ospravedlňování nebo zpochybňování nacistické genocidy** (§ 130 odst. 3), za které lze uložit trest odnětí svobody až na pět let nebo peněžitý trest. Takové jednání však musí směřovat k některému z činů, uvedených v § 6 odst. 1 mezinárodního trestního zákoníku (v orig. Völkerstrafgesetzbuch - VStGB), spáchaných za nacistické vlády. V odst. 1 § 6 mezinárodního trestního zákoníku je obsažena **definice genocidia**, které je trestné, ať již bylo spácháno kdekoliv:

Kdo v úmyslu zničit úplně nebo částečně některou rasovou, etnickou, národnostní nebo náboženskou, nebo jinou podobnou skupinu lidí, její členy usmrtí, jejím členům způsobí těžké tělesné nebo duševní poškození, uvede příslušníky takové skupiny do takových životních podmínek, které mají přivodit jejich úplné nebo částečné fyzické zničení, provede opatření směřující k tomu, aby se v takové skupině bránilo rození dětí nebo násilně převádí děti z jedné takové skupiny do druhé, bude potrestán doživotním trestem odnětí svobody.

Jednání musí být takové intenzity, že je způsobilé rušit veřejný pořádek. Trestnost je vyloučena, pokud takové jednání slouží k osvětě, k obraně vůči protiústavním snahám, umění nebo vědě, výzkumu nebo učení, podání zprávy o historických událostech či k obdobnému účelu. Takto by bylo postižitelné zejména popírání existence plynových komor např. v Osvětimi.

Trestné je dále **schvalování, oslavování a ospravedlňování nacistického násilí a nacistické vlády v Německu**. (§ 130 odst. 4 StGB), za které hrozí trest odnětí svobody až na tři léta nebo peněžitý trest. Jednání podle odst. 4 § 130 StGB musí být veřejné a musí směřovat k některému z trestných činů, uvedených v § 6 odst. 1 mezinárodního trestního zákoníku, spáchaných za nacistické vlády (viz. výše). Takové jednání současně musí být takové intenzity, že je způsobilé rušit veřejný pořádek. Oslavováním nemusí být glorifikace,

¹⁵ Související ustanovení jsou zejména § 43 – 47 BverfGG a § 84 StGB.

stačí představit nacistické násilí nebo nacistickou vládu v pozitivním kontextu, případně vychvalování osobností, které byly nějakým způsobem s nacistickým režimem spojeny.

Dalšími trestnými činy, které by v praxi mohly v souvislosti s činností extremistů přicházet v úvahu, jsou trestné činy z 1. oddílu trestního zákona, ohrožující demokratický právní stát jako je **útočná válka** (§ 80, § 80a), **velezrada** (§ 81–83), dále ohrožují trestný čin **pokračování v činnosti strany, prohlášené za protiústavní** (§ 84),¹⁶ **porušování zákazu sdružování** (§ 85), **rozšiřování propagačních prostředků protiústavních organizací** (§ 86), **agenturní účinnost k sabotážním účelům** (§ 87), **protistátní sabotáž a protiústavní schvalování trestných činů** (§ 88–88a), **protistátní působení na Spolkovou obranu a orgány veřejné bezpečnosti** (§ 89), **znevažování státu a jeho symbolů** (§ 90a), **protistátní znevažování ústavních orgánů** (§ 90b). Dalšími trestnými činy přicházejícími v úvahu jsou v 2. oddílu **zemězrada** (§ 94) a **styky ohrožující mír** (§ 100). Dále přichází v úvahu z 3. oddílu *Trestné činy proti cizím státům* (§102–104), z 4. oddílu *Trestné činy proti ústavním orgánům a při volbách a hlasováních*, *Trestné činy proti obraně států* (5. oddíl), některé trestné činy z 6. oddílu (např. § 111 Veřejné vyzývání k trestným činům), a některé trestné činy proti veřejnému pořádku z 7. oddílu (§ 125 **rušení obecného míru**, § 129a **tvoření teroristických sdružení**, již výše podrobněji rozebrané **podněcování nenávisti lidu** § 130 a § 131 **vychvalování násilí; podněcování k rasové nenávisti**). Také lze uplatnit 11. oddíl - *Trestné činy, které se týkají náboženství a světového názoru*, 16. oddíl - *Trestné činy proti životu*, 17. oddíl - *Ublížení na těle* (§ 223 - 226) a 27. oddíl - *Obecně nebezpečné činy* (např. § 308 **žhářství** a § 316c **útoky na leteckou dopravu**).

Rakousko

I. Jednotlivé složky extremistického spektra

Na rakouské extremistické scéně dochází především k projevům rasismu. Aktuální je rovněž problematika přistěhovalectví související s islamismem.

Podobně jako v sousedním Německu, i zde působily spolky a organizace podporující extremistické myšlenky. Dlouhou tradici má Antisemitismus - především díky silnému postavení katolické církve. Od 19. století se tzv. náboženský antisemitismus stal součástí politické ideologie, proklamované křesťanskými socialisty, zatímco o tzv. rasový antisemitismus opírali své teze rakouští nacisté. Ti se od roku 1919 scházeli v tzv.

¹⁶ § 84 - *Pokračování v činnosti strany, prohlášené za protiústavní.*

1.) Kdo jako zjevný nebo skrytý vedoucí činitel udržuje v oblasti územní platnosti tohoto zákona organizační semknutost

1. strany, kterou prohlásil Spolkový ústavní soud za protiústavní, nebo

2. strany, o které Spolkový ústavní soud konstatoval, že je náhradní organizací zakázané strany, bude potrestán odnětím svobody od tří měsíců do pěti let. Pokus je trestný.

2.) Kdo je činný jako člen strany povahy uvedené v odstavci i nebo kdo podporuje její organizační semknutost, bude potrestán odnětím svobody až na pět let nebo peněžitým trestem.

3.) Kdo jedná proti jinému meritornímu rozhodnutí Spolkového ústavního soudu, které bylo vydáno v řízení podle článku 21 odst. 2 základního zákona nebo v řízení podle § 33 odst. 2 zákona o stranách, nebo jedná proti vykonatelnému opatření, které bylo učiněno proti při výkonu meritorního rozhodnutí, vydaného v takovém řízení, bude potrestán odnětím svobody až na pět let nebo peněžitým trestem. Za řízení uvedené v první větě se považuje také řízení podle článku 18 základního zákona.

4.) V případech podle odstavce 1 věta druhá a odstavců 2 a 3 věta první může soud u účastníka, jehož vina je nepatrná a spolupůsobení podřadného významu, zmírnit trest podle své úvahy /§ 49 odst. 2/ nebo upustit od potrestání podle těchto ustanovení.

5.) V případech odstavců 1 až 3 věta první může soud trest podle své úvahy zmírnit (§ 49 odst. 2) nebo upustit od potrestání podle těchto ustanovení, jestliže se pachatel dobrovolně a opravdově snaží zamezit další existenci strany; dosáhne-li tohoto cíle nebo je-li ho dosaženo bez jeho snahy, nebude pachatel potrestán.

„Antisemitském spolku“ (v orig. Antisemitenbund), který působil ilegálně a zastřešoval činnost všech nacistů na rakouském území až do připojení Rakouska Hitlerem.¹⁷ Za pravicově extremistický lze označit také klerofašistický režim kancléře Engelberta Dolfusse od roku 1933 do roku 1934, kdy byl nacisty zavražděn.

Pravicový extremismus je v současnosti zastoupen v západní části země. Projevuje se zejména xenofobně motivovaným násilím. Vůdci pravicových extremistů mají dobré zahraniční kontakty nejen se sousedními zeměmi a jsou podporováni hlavně ze Švýcarska a ze Spolkové republiky Německo, především z Bavorska. Na akce, které pořádají skinheadské skupiny, jezdí i zahraniční účastníci a jejich pořadatelé mají značný zisk z prodeje propagačních materiálů. Shora uvedená Národně demokratická strana Německa (NPD) nechala zřídít na území Rakouska několik bankovních kont. Tato konta však byla bankovními úřady identifikována a poté vypovězena.¹⁸

Mezi pravicově extremistické strany patří zejména Svobodomyšlná strana Rakouska (FPÖ) (v orig. Freiheitliche Partei Österreichs), která tvoří hlavní sílu na současné rakouské extrémistické scéně. FPÖ byla již jednou zastoupena ve vládě a pravidelně působí v Národní radě. Mezi její typické téma agitace patří „zatížení cizím vlivem“. V této souvislosti také dochází k rasistickým prohlášením a prohlášením namířeným proti cizincům. Odštěpením od FPÖ vznikl Spolek pro budoucnost Rakouska (BZÖ) (v orig. Bündnis Zukunft Österreich) s obdobným programem. K dalším reprezentantům pravicově extremistických názorů patřily Pracovní společenství za demokratickou politiku a řada menších pravicově extremistických spolků jako např. „Kulturwerk Österreich – Landesgruppe Kärnten“, „Kameradschaft IV“ či organizace „Deutsche Kulturgemeinschaft/Deutsches Kulturwerk europäischen Geistes.“ Převážně ve Vídni, Grazu, Innsbrucku a Leobenu působilo v roce 2001 okolo třiceti studentských spolků, které byly obdobou buršenshaftů, známých z Německa. Tyto spolky, jejichž činnost sice nemá na první pohled extremistický podtext, se však ve skutečnosti snaží nenápadným způsobem rozšiřovat názory akceptující pravicový extremismus.¹⁹

Větší význam z různých organizací má Svaz politické mládeže (BFJ) (v orig. Bund Freier Jugend), která je pokládána za kolébku rakouského pravicového extremismu. BFJ zajišťuje velké množství setkání, konferencí a dalších podobných akcí.

Rakouská krajní levice byla nejsilnější po první světové válce a dále se uplatňovala zejména po druhé světové válce v souvislosti s rozdělením země na čtyři okupační zóny. Její oporou byla katolická církev. Seznam krajně **levicových a levicově extremistických organizací** působících v 21. století na rakouském území a s nimi sympatizujících organizací byl vydán rakouským parlamentem v roce 2001. „Některé z organizací zařazených na seznam podle doprovodného textu sice v době vytvoření seznamu extremismus nepropagovaly, ale jejich vedení je z historických důvodů považováno za extremistické.“²⁰ Příležitost levicovým extremistům poskytlo rakouské předsednictví EU v roce 2006, kdy proběhala řada protestů, zaměřených především proti globalizaci.

Z podobných důvodů jako v Německu, je v Rakousku kriticky nahlíženo na **Scientologickou církev**.

II. Právní instituty, zakotvené v rakouském právním řádu

Protiextremistická ustanovení v rakouských zákonech

¹⁷ Ježek, B., Zur Geschichte des Rechtsextremismus in Österreich, in: <http://www.inprekorr.de/>

¹⁸ Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2001, Extremistická scéna ve středoevropském geopolitickém prostoru.

¹⁹ Tamtéž, c. d.

²⁰ Tamtéž, c. d.

Kromě trestního zákona obsahují i další rakouské zákony ustanovení, která postihují extremistické jednání. Zákon o insigniích z r. 1960 například výslovně zakazuje „veřejně nosit, vystavovat, zobrazovat nebo šířit insignie (znaky, symboly a znamení, popř. jejich nápodoby) organizací v Rakousku zakázaných.“²¹

V Rakousku je pokládáno za správní delikt jednání, jímž je někomu pro jeho rasu, barvu pleti, národnostní nebo etnický původ nebo pro náboženské přesvědčení bráněno ve vstupu na veřejná místa nebo ve využívání služeb určených veřejnosti.

Kriminalita s extremistickým podtextem

Řada trestných činů podle rakouského trestního zákona (v orig. Strafgesetzbuch – StGB) může být spáchána s extremistickým podtextem. Patří sem zejména **podněcování** (§ 283). Pachatel, který svým jednáním, schopným rušit veřejný pořádek, podněcuje k nenávisti, bude potrestán trestem odnětí svobody až na jeden rok. Nenávistné jednání musí být namířeno proti některé z církví, které jsou registrované na rakouském území, proti náboženské společnosti nebo proti určité skupině, rase, národu, národnosti nebo cizímu státu. Stejně tak bude potrestán ten, kdo veřejně proti některé ze shora uvedených skupin podněcuje nebo ji hanobí způsobem porušujícím lidskou důstojnost nebo se pokusí ji potupit.

Další trestné činy, které mohou spáchat extremističtí pachatelé, se nacházejí v 1. oddílu trestního zákona (*Trestné činy proti životu a zdraví*) a jsou jimi **vraždy** (§ 75), **zabití** (§ 86), **ublížení na zdraví** (§ 83-87) a **rvačka** (§ 91). V 3. oddílu, který upravuje *Trestné činy proti svobodě*, by sem patřil **únos** (§ 99), **nátlak** (§ 105-106), **nebezpečná pohružka** (§ 107) a **porušení domovní svobody** (§ 109). Z 4. oddílu (*Trestné činy proti důstojnosti*) by se jednalo zejména o **veřejnou urážku ústavního zastupitelského sboru, spolkového vojska nebo úřadu** (§ 116).

Trestný čin veřejné urážky podle § 116 je stíhán z úřední povinnosti. Tím se liší od jiných urážlivých jednání, postižitelných podle 4. oddílu, u nichž je stíhání zahájeno jen na návrh poškozeného. Pachatel se dopustí trestného činu podle § 116 také tehdy, je-li urážka namířena proti Národní radě, Spolkové radě, Spolkovému shromáždění nebo zemskému sněmu, proti spolkovému vojsku, samostatnému oddílu spolkového vojska nebo úřadu a je-li spáchána veřejně.

Ze 7. oddílu (*Trestné činy obecně nebezpečné*) může mít extremistický podtext **založení požáru** (§ 169), **úmyslné ohrožení jadernou energií nebo ionizačním zářením** (§ 171), **úmyslné ohrožení trhavinou** (173), **příprava zločinu jadernou energií, ionizačním zářením nebo trhavinou** (§ 175), **úmyslné všeobecné ohrožení** (§ 176), **úmyslné ohrožení lidí nakažlivými chorobami** (§ 178), **úmyslné poškození životního prostředí** (§ 180), **Vzdušné pirátství** (§ 185), **úmyslné ohrožení bezpečnosti letu** (§ 186), **znevažování náboženství** (§ 188),²² a **rušení náboženského obřadu** (§ 189).

Z 14. oddílu sem patří **velezrada** (§242–245), **státu nepřátelské spojení** (§ 246) a **znevažování státu a jeho symbolů** (§ 248). Dále sem lze zařadit trestné činy z 15. oddílu, jejichž objektem je *zájem na fungování a ochraně nejvyšších státních orgánů*, trestné činy z 16. oddílu (**vlastizrada**), trestné činy z 17. oddílu (*Trestné činy proti spolkovému vojsku*) a trestné činy z 18. oddílu (*Trestné činy volební a hlasovací*).

²¹ Marešová A. a kol., Kriminologické a právní aspekty extremismu (dokument Institutu pro kriminologii a sociální prevenci)

²² § 188 Znevažování náboženství

Kdo veřejně znevažuje osobu nebo věc, která tvoří předmět uctívání v tuzemsku existující církve nebo náboženské společnosti nebo věřícího, zákonem přípustný zvyk nebo zákonem přípustné zařízení takové církve nebo náboženské společnosti nebo se vysmívá za okolností, za nichž je jeho chování způsobitelné, aby vyvolalo oprávněné pohoršení, bude potrestán trestem odnětí svobody až na šest měsíců nebo peněžitým trestem až do 360 denních sazeb.

Z 19. oddílu (*Trestné činy proti státní moci*) jde o **odpor proti státní moci** (§ 269) a z 20. oddílu (*Trestné činy proti veřejnému pořádku*) **narušení zemského pořádku** (§ 274), **útisk obyvatel** (§ 275), **vytváření organizované skupiny** (§278), **ozbrojené spolčení** (§ 279), **shromažďování bojových prostředků** (§ 280), **výzva k neposlušnosti vůči zákonům** (§ 281), **výzva k trestným činům a schvalování trestných činů** (§ 282), již shora uvedené **podněcování** (§ 283), **rozbití shromáždění** (§ 284) a **překažení nebo rušení schůze** (§ 285).

Z 24. oddílu (*Poškozování vztahů s cizinou*) mohou mít extremistický podtext **velezrádné útoky na cizí stát** (§ 316) a **znevažování cizích symbolů** (§ 317).

25. oddíl upravuje trestný čin **genocidia**. Definice tohoto trestného činu je obsažena v 1. odst. § 325:

Kdo v úmyslu prostřednictvím své příslušnosti k církvi nebo náboženské společnosti, k rase, národu, národnosti nebo státu určitou skupinu jako takovou zcela nebo zčásti zničit, usmrtí členy této skupiny, způsobí jim těžké tělesné nebo duševní škody, skupinu podrobí životním podmínkám, které jsou způsobily přivodit smrt všech členů nebo části skupiny, zastírá opatření, která jsou směřována proti porodnosti uvnitř skupiny, nebo odvede děti násilím nebo pohrůzkou násilí do jiné skupiny, bude potrestán trestem odnětí svobody na doživotí.

Francie

I. Jednotlivé složky extremistického spektra

Ve snaze o deskripci francouzského extremismu je možné zajít až zpět do francouzské třetí republiky a zaměřit se na tzv. Dreyfusovu aféru, která odrážela antisemitské naladění řady tehdejších obyvatel Francie. Později v meziválečném období a také v souvislosti s hospodářskou depresí počátku 30. let 20. století a některými politickými skandály (např. Staviského aféra) zaznamenaly prudký nárůst podpory hnutí jako např. Mladí vlastenci (v orig. Les Jeunesses Patriotes), Ohnivý kříž (v orig. Le Croix de feu), Francouzská solidarita (v orig. La Solidarité française) nebo jinak velmi známá (především z doby Vichy) Francouzská akce (v orig. L'Action française). Posledně jmenovaná organizace je vnímána jako tradiční monarchisticko-katolické hnutí, které odmítá dvě století fungující uspořádání francouzského státu, které vzniklo na základech francouzské revoluce, Konzulátu a Prvního císařství. To, co Francouzskou akci oddělovalo od řady extrémních uskupení své doby, byla její společenská skladba. V ní se nacházely tradiční royalistické kruhy, ale též střední a vyšší buržoazie podobně jako řada vysokoškolských studentů bez mimořádného společenského postavení. Důvodem jejího postupného rozkladu byl především přístup de Gaulla, který velmi racionálně přijal některé cíle Francouzské akce za své.

Dále na přelomu 50. a 60. let 20. století vznikla tzv. OAS (v orig. L'Organisation de l'armée secrete), která byla složena převážně z bývalých důstojníků a příslušníků koloniální správy nejčistěji v zemích Maghrebu. Tato skupina se velice těžce smiřovala s pádem francouzského koloniálního impéria na konci 50. let 20. století. Problémem pro pařížskou vládu v této době bylo zejména dokázat plně subordinovat armádu v koloniích pod svou vlastní správu. Ti, kteří se však různili v názorech na způsoby řešení situace, již Francie musela čelit (vědomi si své relativní beztrestnosti v koloniích) stáli za zrodem této skupiny.

V současnosti existuje na území Francie řada ultrapravicových i ultralevicových hnutí a skupin v nichž antisemitismus a výpady proti imigrantům hrají klíčovou roli, nicméně ty

jsou nyní dány zcela odlišnými okolnostmi než těmi, které panovaly ve francouzské společnosti před sto lety.

Z politických stran, zastávajících v dnešní době extrémistické názory, je nejviditelnější francouzská krajní pravice prostřednictvím tzv. Národní fronty (dále jen „NF“), jejímž zakladatelem a současným předsedou je Jean-Marie Le Pen²³. Ačkoliv je Francie považována spolu s Německem za politický motor sjednocování Evropské unie, v některých jejích regionech jsou volební úspěchy FN vskutku pozoruhodné. Obyvatelé Alsaska v roce 1992 při referendu k přijetí Maastrichtské smlouvy o Evropské unii podpořili na Francii nevídanými 66 % hlasů. Avšak jak v Alsasku, tak také v Lotrinsku zaznamenávají v posledních dvou dekádách mimořádně vysoká procenta odevzdaných hlasů ve volbách strany krajní pravice, zejména NF. Například v roce 1995 v prezidentských volbách získal kandidát NF, J.-M. Le Pen přibližně 25 % hlasů ve třech alsasko-lotrinských departmentech, což je přibližně o 10% více, než je průměr zbytku Francie. Následně v dalších prezidentských volbách v roce 2002, tentýž kandidát získal 23,5 %. Kromě NF je ve Francii činná ještě další menší ultrapravicová strana zvaná Národní republikánské hnutí (franc. Mouvement national républicain), které bylo založeno dřívějšími Le Penovými stoupenci, jmenovitě Bruno Mégretem, který v již výše zmíněných prezidentských volbách v roce 2002 získal v Alsasku 4,5 % hlasů, což dohromady s NF tvoří téměř bezprecedentní výsledek extrémistických stran v celoevropském kontextu.

Je otázkou proč právě Alsasko zaznamenává takový růst extremismu²⁴. Jednou z možných odpovědí je pokles politické důležitosti Alsaska po francouzsko-německém „smíření“; Alsasko již (v posledních padesáti letech) není vnímáno jako pevnost francouzského patriotismu jako tomu bylo v případě třetí republiky. Zejména po roce 1918 došlo, v souvislosti s opětovným připojením Alsaska k francouzskému státu, k masivní kampani (ve školách, veřejných institucích) jejíž úkolem bylo posílit francouzskou identitu v regionu jehož přibližně 90 % obyvatel považovalo za svou mateřštinu němčinu. Nicméně zdá se, že definitivní příklon k Francii představují roky 1940-1944, které znamenaly definitivní tečku za odpovědí na otázku kam vlastně Alsasko patří.

V posledních letech však dochází k novému fenoménu, který pomáhá francouzskému krajně pravicovému extremismu a sice k vzrůstajícímu počtu Němců, kteří se v Alsasku usazují natrvalo. Tento fakt, jako kdyby provokoval řadu nejen krajně pravicově uvažujících voličů ale také gaullistů, kteří dodnes vidí Alsasko jako symbol francouzského vítězství ve dvou po sobě jdoucích válkách. Především tato skupina má velmi rezervovaný postoj k Evropské unii a k německé představě o Evropě regionů.

Nedá se však říci, že by se úspěchy NF omezovaly pouze na prezidentské volby a že by bylo možné tvrdit, že jde o hlasy pouze pro Le Penův populismus. V parlamentních volbách v roce 1997 totiž NF získala v Alsasku 21 % procent hlasů, opět signifikantně více než kdekoliv jinde ve Francii. A to navzdory tomu, že příliv imigrantů je zdaleka větší v regionech jižní Francie (např. departmenty Var, Bouches-du-Rhone apod.) a v okolí Paříže.²⁵

Islámský extremismus

V současnosti je však mnohem zásadnější, z hlediska francouzské vnitřní bezpečnosti, extremismus islámský. Právě ten je i jedním z důvodů proč je NF reálně třetí až čtvrtou nejsilnější politickou stranou ve Francii z hlediska volebních výsledků. Obecně je těžké odhadnout počet imigrantů z islámských zemí ve Francii, podobně jako počet muslimů, neboť žádné spolehlivé statistiky neexistují, nicméně odhaduje se, že jejich počet ve Francii

²³ Podle vlastního prohlášení odstoupí Le Pen v lednu 2011 z funkce předsedy - <http://aktualne.centrum.cz/zahranici/evropa/clanek.phtml?id=665702> (14. 6. 2010)

²⁴ Catherine Trautman: Les Dernieres Nouvelles d'Alsace, 27. březen 1997

²⁵ http://www.interieur.gouv.fr/sections/a_votre_service/elections/resultats

dosahuje více než 6 % voličské obce, přibližně tedy 3,9 milionu obyvatel, avšak procento celkového počtu obyvatel, které uvádějí francouzské statistiky je mnohem vyšší.²⁶ (tj. kolem 10 % populace).

Podobně jako v jiných evropských státech se nedaří zcela optimálně zařadit muslimské imigranty do většinové společnosti, ačkoliv zkušenosti Francie s imigrací (vedle Velké Británie a Nizozemí) jsou v tomto ohledu zdaleka největší ze všech států EU, a to především z důvodu jejich koloniální minulosti.

Obecně vyšší míra nezaměstnanosti ve Francii²⁷ se imigrantů a také jejich dětí, tj. druhé generace již ve Francii narozených, dotýká mnohem více než většiny ostatních Francouzů. Nemožnost seberealizace pak do jisté míry ulehčuje islámským radikálům ve Francii, a v západní Evropě vůbec, jejich činnost. Ve snaze o ukončení období multikulturalismu a zdůraznění laického charakteru francouzského státu byl ve Francii přijat zákon 2004-228 ze dne 15. března 2004 o náboženských symbolech ve veřejných školách, který byl pozitivně přijat i umírněnou islámskou komunitou ve Francii.²⁸

V roce 2003 byla dále ustanovena tzv. Muslimská rada, která slouží jako poradní orgán a zároveň zastupuje muslimskou komunitu před státem. Francouzská vláda se rovněž snaží o „výchovu“ vlastních imámů (podobný přístup existuje i ve Velké Británii) ve snaze zabránit jejich vlivu na mládež, jelikož jejich neporozumění západní společnosti spojené s pocitem vykořenění, který vnímají někteří mladí ve Francii pak konsekvantně může být důvodem k další radikalizaci a různým projevům nespokojenosti²⁹. Na druhou stranu, jak se zdá tak neplatí všeobecně přijímaná teze, že útočníci naverbovaní nejrozličnějšími extremistickými islámskými skupinami ve Francii či jinde v západní Evropě vždy nutně musejí pocházet z ekonomicky slabších poměrů.³⁰

Je zřejmé, že z hlediska vnitřní bezpečnosti může EU pro islámské radikály představovat téměř ideální prostor. Jelikož se mohou tyto jednotlivci automobilovou dopravou pohybovat bez jakékoliv kontroly přes celý kontinent, začala francouzská vláda uvažovat o konkrétních krocích, které by měly bezpečnostní situaci zlepšit. Jedním z nich jsou namátkově silniční kontroly, sledování mešit, snaha o deportaci imámů šířících náboženskou nenávist apod.

Národní programy boje proti extremismu

V současné době běží ve Francii některé projekty (podporované státem či regionální administrativou) se vzdělávací tematikou, především pro imigranty s cílem vysvětlit charakter francouzského státu a evropského pojetí demokracie. Osvětové akce míří primárně na imigraci ze zemí Maghrebu a dalších států bývalé francouzské koloniální sféry. Další projekty míří na francouzskou mládež z muslimských rodin žijících na předměstí větších francouzských měst. Zde bývají extremistické organizace či imámové s extrémní protifrancouzskou rétorikou velmi úspěšní v atrahování mládeže.

II. Právní instituty, zakotvené ve francouzském právním řádu vydaná v souvislosti s bojem proti terorismu a extremismu

Pokud jde o represivní složky, již od 60. let 20. století ve Francii existuje tzv. GIGN (La Groupe d'Intervention de la Gendarmerie Nationale). Jedná se o elitní oddělení

²⁶ <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4385768.stm>

²⁷ <http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/3842.htm>

²⁸ CRS Report RL32464: Paul Gallis, France: Factors Shaping Foreign Policy and Issues in U.S.French Relations, str. 9.-10.

²⁹ <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4413964.stm>

³⁰ <http://www.meforum.org/2487/lattentat-suicide-et-la-foi>

francouzského četnictva, jehož primárním cílem je právě odhalování a boj s terorismem na francouzském území.

Vrcholným orgánem státní správy, který se zabývá bojem proti extremismu a terorismu je *Le Comité Interministeriel de Lutte Anti-terroriste*. (Meziministerský výbor pro boj s terorismem). Členem výboru je vždy předseda vlády, ministři vnitra, zahraničních věcí, obrany a spravedlnosti. Tomuto orgánu je pak přímo podřízena tzv. *l'Unité de Coordination de la Lutte Anti-Terroriste* (Koordinační protiteroristická jednotka), na jejíž činnosti se podílí agentury řízené ministerstvy vnitra a obrany a která koordinuje jednotlivé operace. V neposlední řadě se na boji proti terorismu podílí i jednotlivé zpravodajské služby, ať již *La Direction de la Surveillance du Territoire*, tzv. DST (česky: Správa ostrahy území), která je podřízena oproti zvyklostem z jiných států francouzské policii. Jejím hlavním úkolem je dohled nad aktivitami zahraničních entit na francouzském území. Dohled nad hrozbami jdoucími ze samotné Francie se pak zabývá *La Direction Centrale des Reinsegments Généreaux* (česky: Ústřední informační správa). Sbíráním dat v zahraničí se pak zabývají *La Direction Générale de la Sécurité Extérieure* (česky: Generální správa zahraniční bezpečnosti) a také *La Direction Reinsegments Militaire* (česky: Správa vojenských informací), které jsou obě podřízeny Ministerstvu obrany.

Pokud jde o legislativní rámec, Francie spoléhá primárně na novelizovaná ustanovení trestního zákona a trestního řádu. Již v 80. letech byla přijata novela podle které bylo možné rozšířit lhůtu při zadržení, před sdělením obvinění z terorismu až na čtyři dny. Další novela v roce 1996 šla v této oblasti ještě dál a dovoluje orgánům (např. Koordinační protiteroristické jednotce) uskutečnit preventivní operace s cílem zamezit podezřelým jednotlivcům či skupinám v uskutečnění předpokládaných teroristických akcí. Obecná ustanovení týkající se terorismu jsou obsažena v trestním zákoně v článcích 421-1 až 421-5. Na rozdíl od české úpravy, která pod terorem chápe pouze jednu skutkovou podstatu, jednotlivé trestné činy teroru jsou vymezeny v čl.421-1 odst. 1 následujícím způsobem:

1) úmyslný útok na život a fyzickou integritu, 2) krádež, vydírání, znetvoření, poškození (sem patří počítačové trestné činy podle Oddílu III trestního zákona), 3) trestné činy spáchané ozbrojenými organizacemi o rozpuštěnými hnutími podle čl 431 odst 13 až 17, 4) výroba a přechovávání nebezpečných mechanismů, přístrojů a explosiv, produkce, prodej, export a import explosivních látek, nákup, přechovávání a transport a nošení explosivních látek a přístrojů z nich vyráběných, zadržení, přenášení a převoz zbraní a munice, trestných činů podle zákona č 72-467 z 9.června 1972 zakazující produkci a vytváření, skladování prodeje a nákup biologických a jiných toxických zbraní; trestné činy podle zákona 98-467 ze 17. června 1998 o aplikaci usnesení z 13. ledna 1993 o zákazu vývoje, výroby, uchovávání chemických zbraní a jejich destrukci a přijetím jednoho z produktů vyrobených dle ustanovení uvedených výše.

Dále odst. 421-2 stanovuje skutkovou podstatou **aktu terorismu takové jednání, které způsobuje vstup do atmosféry, země či vod látek, které mohou ohrozit život lidí, zvířat či jinak poškodit životní prostředí, a to úmyslně ať již individuálně či v rámci organizované skupiny s cílem vážně ohrozit veřejný pořádek hrozbou teroru či terorem samotným. Čl. 422-2-2 je dalším velmi podstatným ustanovením, které říká že aktem teroru je i financování teroristické organizace poskytováním, obstaráváním a spravováním finančních zdrojů, cenných papírů a jiného majetku či poskytováním poradenství za tím účelem, aby tyto prostředky byly i z části použity na financování trestných činů uvedených výše.**

V návaznosti na události 11. září byla ve Francii přijata opatření proti praní špinavých peněz a proti financování terorismu, rovněž došlo k dalšímu prodloužení lhůty ke sdělení obvinění u trestných činů spojených s terorismem na šest dní. Antiteroristický zákon z 1.

prosinec 2008 dále umožnil státní přístup k citlivým osobním údajům, bezpečnostním kontrolám v dopravních prostředcích a státní přístup do neveřejných databází. Zákon má prozatím časově omezenou platnost do 31. prosince 2012.

Spojené státy

I. Jednotlivé složky extremistického spektra

Ultralevicové organizace a hnutí ve Spojených státech

Ve Spojených Státech svou aktivitu vyvíjí řada extrémistických skupin. Některé sledují ideologické cíle, které můžeme znát ze střední a západní Evropy, jiné reflektují čistě americké realie a vymezují se vůči současnému i minulému politickému a sociálnímu establishmentu v odlišných konotacích než jaké známe z jiných evropských zemí včetně ČR.

Jedním z klíčových levicových-extremistických hnutí byla v minulosti Komunistická strana USA (Communist Party of USA), která reprezentovala především názorovou platformu podle níž se měly Spojené Státy přestat snažit vyvíjet další nukleární zbraně a přestat budovat vojenské základny kolem území Sovětského svazu. Komunistické hnutí v USA se již od druhé světové války zaměřovalo na politiku dosažení standardních vztahů se Sovětským Svazem prostřednictvím ústupků ze strany USA. Z mnoha důvodů komunistické či marxistické ideje nikdy neoslovily zásadní množství americké společnosti a to ani v době „poválečné euforie“. Na přítomnost entit podporujících komunistickou ideologii reagovala řada ultrapravicových skupin (např. Americká nacistická strana, v orig. American Nazi Party; Nacionálně socialistická árijská lidová strana, v orig. National Socialist Aryan People's Party apod.) jejichž počet mírně rostl především v počátečních letech studené války. Většina těchto uskupení měla jednoho společného jmenovatele a tím byl antisemitismus.

Pokud jde o národohospodářskou a finanční politiku panuje mezi ultralevicí a ultrapravicí v zásadě konsensus v tom, že se stavějí odmítavě k svobodnému trhu a označují jej jako prostředek vlády monopolů a nadnárodních společností.

Dalším ultralevicovým uskupením bylo Provisional Party of Communists (dále jen „PPC“), které vzniklo v roce 1972 v New Yorku. Cílem této organizace byl mimo jiné ozbrojený odpor ve formě guerillové války a snaha o revoluci a změnu hospodářských a sociálních poměrů v USA. Během pozdějšího vyšetřování bylo zjištěno, že skupina používala metody brainwashingu a jiné formy násilné indoktrinace. Tato skupina byla později (v roce 1996) fakticky rozprášena při zásahu FBI. Zakladatelem byl William Doeden, který o sobě svého času tvrdil, že je mexického původu. Důvodem byl snadnější přístup mezi některé hispánské a černošské organizace podobného charakteru. (ve skutečnosti se narodil v Minnesotě a byl norského původu). PPC při své činnosti často používala i jiné názvy, např. Ženská tisková skupina (v orig. Women's Press Collective), která aktivně usilovala o rozšíření řad PPC na veřejných místech, v rámci kulturních akcí apod.

Velmi neobvyklou rétorikou se prezentovala organizace Pramen vědomostí (v orig. „The Stream of knowledge“), jde o černošskou skupinu hlásající „černošskou hebrejskou víru“, podle níž jsou v souladu s biblickými texty skutečně vyvolenými američtí černoši. Za zdroj veškerého zla a násilí jsou označováni američtí běloši. Zakladatelé této skupiny John McGee III a Carl Anthony Bennett měli blízko k armádě a vojenským organizacím veteránů, zejména proto, že druhý jmenovaný v nich i aktivně působil. Členové této skupiny se snažili své řady rozšířit především o příslušníky ozbrojených sil a případně o osoby ve výkonu trestu. Věřili, že dojde k „osvobození černých Američanů“ se zbraní v ruce s příchodem milénia.³¹

³¹ McCool, Grant, 1996, November 13 “New York Brings Weapons Charges Against

Do okamžiku zadržení se jim podařilo nashromáždit majetek přesahující 1 milion dolarů množství zbraní a několik dobře organizovaných buněk v jižních státech USA.³²

Podobné cíle sleduje i Nová africká osvobozenecá fronta (v orig. New African Liberation Front, dále jen „NAOF“). Podle jejich mediálně známé Deklarace sv. Marie (podle kostela v newyorské čtvrti Harlem) *vláda Spojených států ekonomicky utlačuje a vykořisťuje lid spojených států prostřednictvím kapitalistického imperialismu a rasového kolonialismu*. Jejich hlavním cílem je osvobození jihovýchodního černého pásu (hranice mezi bývalou Konfederací a Unií z dob občanské války). NAOF počítá s ozbrojeným konfliktem s federální vládou a „osvobozením“ jihovýchodu Spojených států. Své aktivity koordinuje s „Prozatímní vládou Republiky Nová Afrika“, která rovněž usiluje o samostatný afroamerický stát na jihovýchodě USA, který by byl „*tak samostatný jako Kanada*“³³

Další nikoliv nepodstatnou entitou v levicovém spektru byla Socialistická strana práce. Tato strana byla propagátorem tzv. *průmyslové demokracie*, která se sice hlásila k myšlence zastupitelské demokracie, nicméně v podobě, která byla svou podstatou s demokratickou formou vlády neslučitelná. Zamýšlena totiž, že základní zastupovanou jednotkou nebude jednotlivec nýbrž pracovní-průmyslová jednotka složená v nespecifikovaného množství osob. Vrcholným exekutivním orgánem měl být „všeprůmyslový kongres“ sdružující zástupce všech odvětví průmyslu. Je třeba poznamenat, že tento směr se tvrdě vymezoval vůči komunistům, neboť se hlásil k hodnotám křesťansko-judaistické společnosti a absenci víry v boha považovali jeho stoupenci za věc nepřijatelnou.

Specifické postavení při mapování extremismu v USA je možné vysledovat u hnutí, která jsou napojena na Castrův režim na Kubě a černošská hnutí zejména v jižních státech USA. Kuba trvale podporuje řadu ultralevicových a marxistických skupin operujících na území Spojených států. Jejich podpora obsahovala především tréninkové a materiální zázemí. V okamžiku kolapsu sovětského svazu a jeho satelitů ve zbytku světa na přelomu 80. a 90. let 20. století však došlo ze strany Kuby k zásadnímu poklesu aktivit v této oblasti. Nicméně i nyní v tíživé ekonomické situaci ve které se Kuba nachází se Castrův režim snaží o podporu teroristických skupin, zejména v Kolumbii.

V minulosti Kuba rovněž poskytla útočiště některým státním občanům spojených států, kteří byli či jsou ve své vlasti prohlášeni za pachatele zvláště nebezpečných trestných činů.³⁴ Na konci 90.let navíc došlo k odhalení kubánské skupiny operující primárně na Floridě, jejímž cílem bylo monitorování imigrantských spolků, jejich činnosti a kontaktů na Kubě. Dalším cílem této skupiny byly pokusy o vyvolání neshod mezi kubánskými imigrantskými organizacemi na Floridě a monitorování amerických vojenských aktivit, zejména pak nacvičování invazních operací apod.

Ultrapracicová hnutí ve Spojených státech

Pokud jde o ultrapravicové organizace na území USA, zde je pravděpodobně nejznámějším seskupením Ku Klux Klan. Programové body tohoto uskupení se dají definovat, jako snaha o rasovou segregaci, antisemitismus a násilí jako legitimní způsob řešení jejich programových otázek. I v současnosti zůstává Ku Klux Klan nejrozšířenější ultrapravicovou skupinou v USA s největším počtem jak lokálních tak celofederálních organizací. Po relativním období klidu se Ku Klux Klan opět chopil příležitosti v roce 2006, kdy se opět jejich představitelé začali vyjadřovat k otázkám manželství stejného pohlaví, imigraci a odklonu od

---

Leftists.” Reuters

³² Lyons, David, and Rosenberg, Carol. (1998, September 14). *The Miami Herald*

³³ <http://www.zimbio.com/Public+Enemy/articles/138/History+Republic+New+Afrika+RNA+Including>

³⁴ Případ Cheri Laverne Dalton, Joanne Chesimard, William Morales, Victor Gerena: Kalb, Deborah. (1998, April 30) Gannett News Service

„*křesťanských hodnot*“.³⁵ Podle většiny amerických historiků je Ku Klux Klan jednoznačně první teroristickou organizací působící na území Spojených států. Bez ohledu na sociální, ekonomické či politické změny v USA lze tvrdit, že se Ku Klux Klan vymezoval primárně vůči menšinám a těm skupinám přistěhovalců, kteří ekonomicky „ohrožovali“ postavení manuálně pracujících Američanů bílé pleti. Někteří komentátoři dokonce tvrdí, že ve srovnání s minulostí je za dobu zvýšené hispánské imigrace do USA tj. v posledních deseti letech, Ku Klux Klan co do počtu nově přijatých členů mimořádně úspěšný.

Další poměrně pozorně sledovanou organizací, jak orgány veřejné moci tak i v rovině mediální je Rada konzervativních občanů (dále jen „RKO“, v orig. Council of Conservative Citizens). Na rozdíl od skupin uvedených výše se jedná o výrazově i prostředky kultivovaný spolek jednotlivců, kteří se veřejně vyjadřují k otázce pozitivní diskriminace, nošení střelných zbraní, imigrace. RKO se rovněž daří spolupracovat s řadou uznávaných osobností a získávat tak svou legitimitu v mediálním prostoru. Navzdory výše uvedenému však nelze nevidět publikace a vystoupení řady jejích členů na lokální úrovni, kteří jednoznačně navazují na tradiční jižanskou bigotnost v pohledu na menšiny a přistěhovalce. Vznik RKO je spojen s obdobím 50. let a hnutím za občanská práva (odtud původní název White Citizens' Councils, v orig. Rady bílých občanů). A tak zatímco Ku Klux Klan se soustředil na zapalování křížů, RKO se spíše pokoušela o vytváření ekonomického a politického tlaku.

Od poloviny 80. let minulého století však došlo k používání současného názvu této organizace a jejich prvotním impulsem k opětovnému působení na veřejnosti byla mimo jiné pozitivní diskriminace a vládní programy sociální podpory. RKO se stala početně relativně silnou především v Alabamě, Mississippi a Georgii. RKO se také neustále snaží vyzdvihovat odlišnost jižanské kultury a charakteru a kriticky se vyjadřuje ke snahám federální vlády vstupovat svou legislativou do socioekonomických vztahů. Pravděpodobně nejznámějším sporem se stala otázka Konfedační vlajky, která je považována RKO za symbol Jihu nikoliv pouze ve státní rovině. Činnost RKO gradovala během referenda o státní vlajce Mississippi. V referendu v tomto státě se 60 % voličů vyjádřilo proti odstranění modelu konfedační vlajky z vlajky státu Mississippi. Svou roli při prezentování svých názorů nehraje pouze internet, ale též roky vydávaný Citizens Informer, který upozorňuje na trestnou činnost afroamerického obyvatelstva, autoři zde píšou o „*spiknutích mezinárodního židovstva*“³⁶. Přesto se však objevují na akcích RKO vystoupení lidí jako Trent Lott (bývalý lídr republikánské většiny v Senátu), který však později tvrdil, že o rasistických sděleních na internetových stránkách a v listu Citizens Informer nevěděl. Někteří publicisté tak hledí na RKO jako na organizaci se standardním obalem, který ovšem neslevil ze svých zásadních tezí týkajících se rasy, „*bíle kultury*“ a který si i přes kontroverzní pověst dokázal udržet spojení s některými z předních politiků ve Spojených státech.

Z nejradiálnějších hnutí je pak třeba zmínit Nacionálně socialistické hnutí (v orig. National Socialist movement), seskupení založené v Minesotě a mající své organizace ve 32 státech Unie. Její členové jsou známí nošením nacistických oděvů a insignií. Jedná se o ještě agresivnější organizaci než byla svého času Národní aliance (v orig. National Alliance), jejíhož předsedu se podařilo odsoudit a tím značně omezit operativnost této skupiny. Jak už je z názvu patrné, primárně se tyto organizace snaží o denunciaci veřejných činitelů židovského

35

http://www.adl.org/learn/ext_us/kkk/changes.asp?LEARN_Cat=Extremism&LEARN_SubCat=Extremism_in_America&xpicked=4&item=kkk

36

http://www.adl.org/learn/ext_us/CCCitizens.asp?LEARN_Cat=Extremism&LEARN_SubCat=Extremism_in_America&xpicked=3&item=ccc

původu a rozšiřují nejneuvěřitelnější zprávy z dějin nacistického Německa a jeho společenských úspěchů apod.³⁷

Celkově lze říci, že usvědčení a odsouzení představitelů extrémistických organizací a hnutí v USA pouze za jejich výroky je velmi obtížné, ne-li nemožné. Trest odnětí svobody je zpravidla vyhlášen za sekundární aktivity daného jednotlivce, které jsou spojené s činností samotné extrémistické skupiny. Hlavním důvodem je široce chápána svoboda projevu tak jak ji formuluje první dodatek Ústavy Spojených států.

Národní programy boje proti extremismu

V současnosti federální vláda neorganizuje celostátní akce boje s extremismem. V americkém chápání a to i v odborné právní literatuře spadá extremismus zpravidla do kategorie terorismu. Asi nejznámější soukromou iniciativou je tak Liga proti hanobení (v orig. Anti-Defamation League), která poukazuje na akty extremismu a mapuje extrémistickou scénu, její představitele a navrhuje lokální administrativě v některých případech opatření k nápravě.

II. Právní instituty a opatření, zakotvené v právním řádu Spojených států vydaná v souvislosti s bojem proti terorismu a extremismu

V současnosti je z mnoha důvodů nejvíce sledován islámský terorismus, kterému se věnuje převážná většina vládních bezpečnostních agentur, ať již přímo nebo nepřímo. Na druhé straně je třeba si uvědomit, že drtivá většina islámských teroristických útoků se odehrává mimo území Spojených států. Fakt, že se zatím relativně daří monitorovat pohyb islámských radikálů lze považovat za mimořádný úspěch federálních agentur.

Do 11. září 2001 byl největším teroristickým útokem na území Spojených států bombový atentát na vládní budovu Alfred P. Murrah dne 19. dubna 1995 v Oklahoma City. Pachatelé tohoto činu tj. Timothy McVeigh a Terry Nichols byli oba sympatizanti některých ultrapravicových i radikálních náboženských skupin. Prvně jmenovaný byl po svém odsouzení popraven, druhý si odpykává doživotní trest odnětí svobody.

Klíčovou rolí v oblasti protiteroristických opatření hraje především Federální ministerstvo vnitřní bezpečnosti a Federální protiteroristický úřad, ty vzájemně koordinují svou činnost a vyměňují si informace. Jedním z cílů je zabránit izolovanému postupu a řešení v některých situacích, které v minulosti vedly k některým operačním neúspěchům.

Federální protiteroristický úřad má ze zákona povinnost podporovat rozvoj a implementaci všech vládních protiteroristických operací za hranicemi Spojených států. Předchůdcem této instituce byl Úřad boje s terorismem, který byl založen prezidentem Nixonem v roce 1972 v návaznosti na události během Olympijských her v Mnichově. Ačkoliv se jeho název během let měnil, hlavním úkolem vždy bylo analyzování a navrhování optimálních řešení státnímu tajemníkovi (v orig. U.S. Secretary of State) a prezidentovi Spojených států. Vedením úřadu je pověřen *koordinátor*, který je do úřadu navržen prezidentem Spojených států a ve svém úřadu je potvrzen Senátem. Je odpovědný za vedení všech protiteroristických operací mimo USA. Koordinátor je zároveň hlavním poradcem státního sekretáře ve věcech protiteroristických aktivit.

Federální ministerstvo vnitřní bezpečnosti sdružuje, jak již bylo výše uvedeno přes dvě desítky bývalých federálních úřadů a agentur. (např. Národní garda, Národní agentura

³⁷

http://www.adl.org/Learn/Ext_US/nsm/default.asp?LEARN_Cat=Extremism&LEARN_SubCat=Extremism_in_America&xpicked=3&item=nsm

krizového řízení, Pobřežní stráž Spojených států, Federální úřad celní a hraniční ochrany, Celní a imigrační služba Spojených států, Úřad dopravní bezpečnosti, Úřad civilního letectví apod.). Tajemník stojící v čele tohoto úřadu je opět jmenován prezidentem a potvrzen ve své funkci Senátem. Jak již říká název, ministerstvo se ve své činnosti zabývá bezpečnostními otázkami a problémy uvnitř Spojených států. Kromě již zmíněných agentur a jejich agend je toto ministerstvo rovněž odpovědné za kybernetickou bezpečnost což znamená, že svým dílem (vnitřní kontroly) doplňuje Národní bezpečnostní agenturu, která je součástí Ministerstva obrany.

Pokud jde o opatření, která byla přijata po 11. září 2001 lze mluvit o desítkách právních předpisů. Rovněž došlo k rozsáhlé reorganizaci vládních agentur s cílem zajistit co nejefektivnější způsob boje proti teroristickým uskupením ať již uvnitř či mimo území Spojených států.

Za nejpodstatnější právní předpisy lze označit:

1. Dekrety prezidenta, jde zejména o:

*Dekret č. 13224 o zablokování majetku a zákazu uskutečňování transakcí s osobami, které se dopouštějí teroristických akcí, nebo jimi hrozí či je podporují, ze dne 23. září 2001 (v orig. **Executive order 13224 On blocking property and prohibiting transactions with persons who commit or threaten to commit or support terrorism**), Dekret č. 13228 o založení Úřadu vnitřní bezpečnosti, ze dne 8. října 2001 (v orig. **Executive order 13228 establishing the Office of Homeland Security and the Homeland Security Council**), Dekret č. 13264 o prezidentské úkolové skupině občanské připravenosti k válce proti terorismu, ze dne 9. listopadu 2001 (v orig. **Presidential Task Force on Citizen Preparedness in the War on Terrorism**), Vojenský dekret o zadržení, zacházení a souzení některých neobčanů ve válce proti terorismu, ze dne 13. listopadu 2001 (v orig. **Military Executive Order On Detention, Treatment and Trial of Certain Non-Citizens in the War Against Terrorism**),*

2. Federální zákony přijaté v souvislosti s válkou proti terorismu:

*Zákon o protiterorismu a trestu smrti z roku 1996 (v orig. **Anti-Terrorism and Effective Death Penalty Act of 1996**), Oddíl 8, kapitola 12 federálního zákoníku³⁸, zákon o imigraci a státní příslušnosti (v orig. **Title 8, Chapter 12 Immigration and Nationality Act**), Oddíl 18, část I, kapitola 113b Terorismus, (v orig. **Title 18, Part 1, Chapter 113b Terrorism**), Oddíl 18, část I, kapitola 2 Letadla a motorová vozidla, (v orig. **Title 18, Part 1, Chapter 2, Aircraft and Motor Vehicles**), Oddíl 18, část I, kapitola 10 Biologické zbraně, (v orig. **Title 18, Part 1, Chapter 10 Biological Weapons**), Oddíl 18, část I, kapitola 11b Chemické zbraně, (v orig. **Title 18, Part 1, Chapter 10 Chemical Weapons**), Oddíl 18, část II, kapitola 204 Odměny za informace týkající se teroristických činů a špionáže, (v orig. **Title 18, Part 2, Chapter 204 Rewards for Information Concerning Terrorist Acts and Espionage**), Oddíl 18, pododdíl VII, část A Letecká doprava a bezpečnost, (v orig. **Title 18, Subtitle VII, Part A Air Commerce and Safety**), Oddíl 50, kapitola 36, Zahraniční zpravodajská služba (v orig. **Title 50, Chapter 36 Foreign Intelligence Surveillance**),*

³⁸ United States Code: jde o souhrnnou kodifikaci všech federálních zákonů, které jsou vydány. Publikován je obvykle jednou za šest let. V ČR bývá často zaměňován za sbírku zákonů.

Dalšími podstatnými právními předpisy jsou:

Společné rozhodnutí 107 Kongresu Spojených států o použití Ozbrojených sil Spojených států proti těm, kteří jsou odpovědní za útoky z 11. září 2001 proti Spojeným státům (v orig. Joint Resolution of 107th Congress authorising the use of the United States Armed Forces against those responsible for the attacks launched against the United States on September 11, 2001), *USA Patriot Act I*, (v orig. The Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism), *Zákon o vnitřní bezpečnosti, ze dne 25. listopadu 2002*³⁹, (v orig. Homeland Security Act), *Zákon o podpoře antiterorismu prostřednictvím efektivních technologií, z roku 2002*, (v orig. Support Anti-Terrorism by Fostering Effective Technologies Act of 2002), *Zákon o hraniční kontrole, antiterorismu a kontrole nelegální imigrace z roku 2005* (v orig. Border Protection, Anti-Terrorism and Illegal Immigration Control act of 2005).

V boji proti terorismu spolu úzce kooperují následující agentury:

Federální ministerstvo vnitřní bezpečnosti, (v orig. U.S. Department of Homeland Security), *Federální protiteroristický úřad* (v orig. The Office of Coordinator for Counterterrorism, je součástí tzv. U.S. Department of State), *Federální ministerstvo obrany* (v orig. U.S. Department of Defense), *Federální ministerstvo spravedlnosti* (v orig. U.S. Department of Justice), *Federální úřad pro vyšetřování* (v orig. Federal Bureau of Investigation), *Ústřední zpravodajská služba*.⁴⁰⁴¹

---

³⁹ Tento zákon slučuje 22 federálních bezpečnostních a jiných agentur do jediného federálního ministerstva

⁴⁰ <http://www.dhs.gov/files/committees/counterterrorism.shtm>

⁴¹ <http://www.state.gov/s/ct/team/index.htm>

Prameny**Německo**

Bundesverfassungsgerichtsgesetz
Grundgesetz
Strafgesetzbuch
Strafprozessordnung
Verfassung von Berlin
Völkerstrafgesetzbuch

Rakousko

Bundesverfassung
Strafgesetzbuch

Francie

http://www.interieur.gouv.fr/sections/a_votre_service/elections/resultats
<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4385768.stm>
<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/3842.htm>
CRS Report RL32464: Paul Gallis, France: Factors Shaping Foreign Policy and Issues in U.S.French Relations, str. 9.-10.<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4413964.stm>
<http://www.meforum.org/2487/lattentat-suicide-et-la-foi>

Spojené státy

Dekret o zablokování majetku a zákazu uskutečňování transakcí s osobami, které se dopouštějí teroristických akcí, nebo jimi hrozí či je podporují, ze dne 23. Září 2001,
Dekret o založení Úřadu vnitřní bezpečnosti, ze dne 8.října 2001,
Dekret o občanské připravenosti k válce proti terorismu, ze dne 9. Listopadu 2001,
Vojenský dekret o zadržení, zacházení a souzení některých neobčanů ve válce proti terorismu, ze dne 13. Listopadu 2001
Zákon o protiterorismu a trestu smrti z roku 1996
Společné rozhodnutí 107 Kongresu Spojených států o použití Ozbrojených sil Spojených států proti těm, kteří jsou odpovědní za útoky z 11. září 2001 proti Spojeným státům.
USA Patriot Act I,
Zákon o vnitřní bezpečnosti, ze dne 25. listopadu 2002⁴²,
Zákon o podpoře antiterorismu prostřednictvím efektivních technologií, z roku 2002,
Zákon o hraniční kontrole, antiterorismu a kontrole nelegální imigrace z roku 2005

Další

Černý, P., Právní ochrana před extremismem, Praha 2008
Chmelík, J., Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Praha 2001
Informace o problematice extremismu na území České republiky v roce 2001, 2003, 2004, 2005, 2006 a 2007, Extremistická scéna ve středoevropském geopolitickém prostoru (dokumenty ministerstva vnitra)
Ježek, B., Zur Geschichte des Rechtsextremismus in Österreich, in: <http://www.inprekorr.de/>
Marešová A. a kol., Kriminologické a právní aspekty extremismu (dokument Institutu pro kriminologii a sociální prevenci)

---

⁴² Tento zákon slučuje 22 federálních bezpečnostních a jiných agentur do jediného federálního ministerstva